ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АЛЕКСЕЕВСК
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
УРМАН АСТЫ ШОНТАЛАСЫ
АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

СОВЕТ ПОДЛЕСНО-ШЕНТАЛИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АЛЕКСЕЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

КАРАР РЕШЕНИЕ

21.09.2018 Урман Асты Шонталасы ав. №78

“Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районының
Урман Асты Шонталасы авыл җирлеге составына
керүче торак пунктларда гражданнар җыенына
әзерләнү һәм аны үткәрү
тәртибе турында”гы Нигезләмәне раслау хакында

“Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында”гы 6 октябрь, 2003 ел, 131-ФЗ санлы Федераль законның 25.1 нче маддәсе, “Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында”гы 28 июль, 2004 ел, 45-ЗРТ санлы Татарстан Республикасы законының 35 нче маддәсе һәм **Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Урман Асты Шонталасы авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставының 23 нче маддәләрен гамәлгә ашыру максатында**

Урман Асы Шонталасы авыл җирлеге Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Урман Асты Шонталасы авыл җирлеге торак пунктларында гражданнарның җыенына әзерләнү һәм аны үткәрү тәртибе турында”гы Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны Урман Асты Шонталасы авыл җирлегенең рәсми сайтында, хокукый мәгълүмат порталында, шулай ук Татарстан

Республикасы Алексеевск муниципаль районының Урман Асты Шонталасы авыл җирлеге Советы бинасында мәгълүмат стендына урнаштырырга.

3. Әлеге карар аны рәсми бастырып чыгарган вакыттан үз көченә керәчәк.

4. Әлеге карарның үтәлешенә контрольлек итүне үземдә калдырам.

Алексеевск муниципаль районының
Урман Асты Шонталасы авыл җирлеге башлыгы,
Совет рәисе **А.Ә. Җиһаншин**

Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районының
Урман Асты Шонталасы авыл җирлеге
Советы карарына кушымта
21.09.2018 № 78

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының
Урман Асты Шонталасы авыл җирлеге
торак пунктларында гражданнарның җыенына әзерләнү һәм аны
үткәрү тәртибе турында
Нигезләмә

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Урман Асты Шонталасы авыл җирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнарның җыенына әзерләнү һәм аны үткәрү тәртибе турындагы Нигезләмә "Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында"гы 6 октябрь, 2003 ел, 131-ФЗ санлы Федераль законның 25.1 нче маддәсе, "Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында"гы 28 июль, 2004 ел, 45-ЗРТ санлы Татарстан Республикасы законының 35 нче маддәсе һәм Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Урман Асты Шонталасы авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставының 23 нче маддәләре нигезендә эшләнде.

1. Гомуми нигезләмәләр

1. Гражданнар җыены гомуми, тигез һәм халыкның турыдан-туры ихтыярын белдерүе нигезендә үткәрелә.

1.2. Гражданнар җыенында торак пункт территориясендә даими яки күбесенчә яшәүче, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән кешеләр катнашырга хокуклы.

1.3. Гражданнар җыенында катнашу ирекле.

1.4. Гражданнар җыенда үзләре катнашалар һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.

1.5 Гражданнар җыены турыдан-туры халыкның җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итүе максатында үткәрелә.

Гражданнар җыенының вәкаләтләре

1.6. Гражданнар җыены түбәндәге мәсьәләләр буенча үткәрелергә мөмкин:

Күрсәтелгән торак пункт керә торган, күрсәтелгән торак пункт территориясен башка җирлек (муниципаль район) территориясенә кертелергә тиешле торак пунктта җирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча;

җирлекнең чикләрне үзгәртү, күрсәтелгән җирлекне үзгәртеп кору вәкаләтле органы вәкаләтләре гражданнар җыены тарафыннан гамәлгә ашырыла;

җирлекнең вәкаләтле органы вәкаләтләре гражданнар җыены тарафыннан тормышка ашырыла торган җирлектә, әгәр сайлау хокукына ия җирлек кешеләренең саны 100 дән артык булса, җирлекнең вәкаләтле органын булдыру, аның саны һәм вәкаләтләр срогы турындагы мәсьәлә буенча;

җирлекнең вәкаләтле органы вәкаләтләре гражданнар җыены тарафыннан тормышка ашырыла торган җирлектә гражданнарның үзара салым акчасын кертү һәм файдалану мәсьәләсе буенча;

җирлек составына керә торган яки муниципаль район чикләрендә авыллар арасындагы территориядә урнашкан торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салым акчасын кертү һәм файдалану мәсьәләсе буенча;

Авыллар арасындагы территориядә урнашкан торак пунктта халыкның инициативасын күрсәтү максатында җирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйләнгән мәсьәләләр буенча;

халык тыгыз урнашмаган яки барырга кыен булган урыннарда урнашкан җирлектә халык саны кимендә 100 кеше тәшкил итсә, җирлекне бетерү мәсьәләсе буенча;

авыл торак пунктында авыл торак пункты старостасы кандидатурасын күрсәтү, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен срогыннан элек туктату мәсьәләләре буенча;

авыл торак пунктында гражданнар җыены шулай ук муниципаль хезмәт вазыйфасына муниципаль хезмәт турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар күрсәтү максатында үткәрелергә мөмкин.

Гражданнар җыенын матди һәм оештыру ягыннан тәэмин итү

1.7. Җыенны җирлек башлыгы үткәрә.

1.8. Җыенга әзерләнү һәм аны үткәрү белән бәйләнгән чыгымнар җирлек бюджеты акчасы хисабына сарыф ителә.

2. Гражданнар җыенын чакыру тәртибе

Гражданнар җыенын үткәрү инициативасы

2.1. Торак пунктта гражданнар җыенын үткәрүдә инициативаны

- җирлек башлыгы;

- кимендә ун кешедән торган сайлау хокукына ия, гражданнар җыенында катнашырга хокукы булган (ягъни Россия Федерациясенең торак пункт территориясендә даими яки күбесенчә яшәүче, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән, 18 яшькә җиткән эшкә сәләтле гражданнар) кешеләр төркеме, шулай ук торак пункт территориясендә даими яки күбесенчә яшәүче һәм җирле үзидарәне тормышка ашырганда Россия Федерациясе һәм федераль законнарның халыкара килешүләре нигезендә хокукларга ия булучы чит ил гражданнары.

2.2. Торак пункт кешеләренең инициативасы имзалар кәгазе (1 нче кушымта) яки инициатив төркем җыелышы беркетмәсе рәвешендә теркәлә, анда түбәндәге мәсьәләләр күрсәтелеп, гражданнар җыены үткәрү инициативасын күрсәтү турында карар кабул ителә:

гражданнар җыенына чыгарыла торган мәсьәләләр;

гражданнар җыенын үткәрү сроклары;

гражданнар җыенын чакыру турындагы инициативаны хуплаучы һәр гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне, паспорты яки аны алмаштыручы документының сериясе һәм номеры, яшәү урынындагы адресы, имзасы яки имза куелган дата.

2.3.Җыен үткәрү инициативасын яклап җыелырга тиешле имзалар саны сайлау хокукына ия булган, торак пункт территориясендә даими яки күбесенчә яшәүче, яшәү урынында теркәлгән гражданнар санының 5 процентын тәшкил итәргә, ләкин 25 тән ким булырга тиеш түгел.

2.4. Имза кәгазьләре имзалар җыюче кешеләр тарафыннан тикшерелә, тикшерү датасы, фамилия, исем, атасының исеме, туган көне, паспорт яки аны алмаштыручы документ сериясе һәм номеры, яшәү урынындагы адресы күрсәтелә һәм җирлек башлыгына җибәрелә.

Гражданнар җыенын үткәрү турында карар кабул итү тәртибе

2.5. Инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар җыены муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органы карары белән (2 нче кушымта), ә җирлек башлыгы инициативасы буенча – җирлек башлыгы карары белән (3 нче кушымта) кирәкле документлар килгән көннән соң 30 көн эчендә билгеләнә

2.6.Җирлек башлыгы яки муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органы гражданнар җыенын, максатка ярашлы түгел, дип, үткәрүдән баш тартырга тиеш түгел.

2.7. Гражданнар җыенына кертелгән мәсьәлә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килергә тиеш түгел.

Гражданнар җыены соравы кыска, ягъни аңа бертөрле генә җавап бирергә мөмкин булырлык итеп төзелергә тиеш.

2.8.Гражданнар җыенын билгеләү турындагы карарны рәсми рәвештә бастырып чыгару (халыкка җиткерү) тәртибе, аны күчерү җирлек Уставы тарафыннан билгеләнә һәм муниципаль хокук актларын бастырып чыгару (халыкка җиткерү) өчен җирлек уставында каралган тәртиптә бастырыла.

Гражданнар җыенын үткәрү турындагы җирлек башлыгы яки муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органы карарларында гражданнар җыенына кертелә торган сорау, гражданнар җыенын үткәрү вакыты һәм урыны турында мәгълүмат; җыенны оештыручы – муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәләре турында мәгълүматлар күрсәтелә.

2.9. Гражданнар җыенына әзерләнү һәм аны үткәрү өчен җаваплы муниципаль берәмлекнең структур бүлекчәсе (башкару-боеру органы) муниципаль берәмлек башлыгының гражданнар җыенын үткәрү турындагы карары нигезендә сайлау хокукына ия торак пункт кешеләренең исемлеген төзи, гражданнар җыенына мәгълүмати материаллар әзерли; муниципаль берәмлек массакүләм мәгълүмат чараларында һәм гражданнар җыены турында башка ысуллар белән халыкка хәбәр итә (4 нче кушымта).

Җирлек башкарма комитеты гражданнар җыенын үткәрү өчен бина бирергә тиеш.

2.9.1. Торак пункт кешеләренә гражданнар җыенын үткәрү вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр ителә. Гражданнар җыенын билгеләү, гражданнар җыенын үткәрү вакыты һәм урыны турындагы карар гражданнар җыенын үткәрү көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча мәҗбүри бастырып чыгарылырга тиеш.

2.9.2. Җыенның һәр катнашучысы гражданнар җыенын үткәрү көненә кадәр 5 көннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек

органының структур бүлекчәсендә гражданнар җыены карарына кертелә торган материаллар белән танышырга, шулай ук аларның күчермәсен алырга хокуклылар

2.10. Гражданнар җыены турындагы Нигезләмә нигезендә гражданнар җыенын үткәрү датасы соңрак срокка күчерелергә мөмкин. Гражданнар җыенын күчерү турындагы карар җыенны үткәрү билгеләнгән датага кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

3. Гражданнар җыенын үткәрү турында

3.1. Җыенга килгән гражданнар җыенда катнашучы кешеләрне теркәү өчен җирлек башлыгы тарафыннан билгеләнгән, җыенда катнашучы, торак пункт кешеләре исемлегенә кертелгән һәм сайлау хокукына ия зат тарафыннан теркәлә. Исемлектә гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне, яшәү урынынагы адресы, паспортының сериясе һәм номеры күрсәтелә.

3.2. Җыенда катнашырга шулай ук хәлиткеч тавыш бирү хокукы булмаган, ләкин җыенда катнашырга теләк белдергән башка гражданнарга, предприятие, учреждение, оешма җитәкчеләренә (әгәр җыенда ткишерелә торган мәсьәләләрне хәл итү алар эшчәнлеге белән бәйләнгән булса), башка массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләренә дә рөхсәт ителә.

3.3. Сайлау хокукына ия булучы торак пункт кешеләре исемлегендә төгәлсезлекләр ачыкланган очракта торак пункт кешесе теркәлә, һәм әлеге муниципаль берәмлек башлыгы аңа җыенда катнашырга рөхсәт бирә.

3.4. Гражданин шәхесен раслаучы (Россия Федерациясе гражданины паспорты, хәрби билеты, чит ил гражданинының паспорты, Россия Федерациясендә яшәүгә рөхсәт, Россия Федерациясендә вакытлыча

яшәүгә рөхсәт) документ язмаларның төгәлсезлеген (яки аларның булмавын) раслау булып хезмәт итә.

3.5. Гражданнар җыены анда сайлау хокукына ия булган торак пункт кешеләренең яртысыннан артыгы катнашканда тулы хокуклы була. Кворум булмаганда гражданнар җыенын үткәрүнең яңа датасын муниципаль берәмлек башлыгы билгели. Бу очракта гражданнар җыены гражданнар җыены үткәрү билгеләнгән көннән соң ун көннән дә иртәрәк үткәрелергә тиеш түгел.

3.6. Гражданнар җыенында тавыш бирү ачык яки яшерен була ала. Тавыш бирү формасы турындагы карар гражданнар җыенында кабул ителә.

3.7. Яшерен тавыш биргәндә гражданнар җыенында катнашу өчен теркәлгән гражданинга тавыш бирү өчен бюллетень бирелә (5 нче кушымта).

3.8. Гражданнар җыенында җирлек башлыгы яки гражданнар җыенында теркәлгән катнашучылар арасыннан ачык тавыш бирү юлы белән күпчелек тавыш алган башка кеше рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатураларын гражданнар җыенында катнашучылар тәкъдим итә ала.

3.9. Гражданнар җыены сәркатипне һәм хисап комиссиясен сайлый. Хисап палатасы әгъзалары саны ике кешедән артык булырга тиеш түгел. Гражданнар җыенының эш көненә өстәмә сораулар рәислек итүче, җирлек башлыгы, гражданнар җыенында катнашырга хокуклы гражданнар тарафыннан кертелә ала.

Эш көненә мәҗбүри тәртиптә гражданнар җыенын чакыру инициаторлары керткән сораулар кертелә. Күрсәтелгән сораулар беренче чиратта карала. Гражданнар җыенының эш көненә кертү турындагы

карар аның өчен җыенда катнашкан гражданнарның кимендә яртысы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

3.10.Гражданнар җыены җыенда рәислек итүче тарафыннан ачыла. Җыенда рәислек итүче гражданнарның җыенын оештыра, тәртипне саклый, хисап комиссиясенең эшенә кураторлык итә, тикшерелә торган мәсьәләләр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирә, тавыш бирүнең билгеләнгән тәртибен тәэмин итә (6 нчы кушылма).

3.11. Гражданнар җыенында сәркатип беркетмә алып бара, анда гражданнар җыенын үткәрү көне һәм урыны, сайлау хокукына ия гражданнар саны, катнашучылар саны, көн тәртибе, чыгышларның кыскача эчтәлеге, карала торган сораулар буенча тавыш биргән гражданнар саны күрсәтелә.

3.12. Беркетмә җыенда рәислек итүче зат һәм җыен сәркатибе тарафыннан имзаланып, җирлек башлыгына тапшырыла. Җыенда катнашучылар исемлеге беркетмәгә теркәлә.

4. Гражданнар җыенының карарлары

4.1. Гражданнар җыенында катнашучыларның сайлау хокукына ия булган яртысыннан күбрәге тавыш бирсә, җыен карары кабул ителгән дип санала.

4.2. Җыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокук актлары булып торалар, җирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив актлар регистрына кертелергә тиешләр (7, 8 нче кушымталар).

4.3. Җирле үзидарә органнары һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затлары гражданнар җыенында җирлек Уставы билгеләгән, алар арасындагы вәкаләтләрне чикләү нигезендә кабул ителгән карарларны үтәүне тәэмин итәләр.

4.4. Җыенда кабул ителгән карар юкка чыгарылырга яки җыенда башка карар кабул итү юлы белән үзгәртелергә, яисә суд тәртибендә гамәлдән чыккан, дип танылырга мөмкин.

4.5. Гражданнар җыенында кабул ителгән карарлар рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) һәм муниципаль хокукый актлар өчен таләпләр нигезендә рәсмиләштерелергә тиешләр.

4.6. Торак пункт кешеләренең турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен өстәмә рәвештә муниципаль хокук актын кабул итү (бастыру) таләп ителсә, компетенциясенә күрсәтелгән актны кабул итү (бастыру) кирә торган җирле үзидарә органы яки вазыйфаи зат гражданнар җыенында кабул ителгән карар үз көченә кергән көннән алып 15 көн эчендә тиешле муницаль хокук актын әзерләү һәм (яки) кабул итү срогын билгеләргә тиешләр. Күрсәтелгән срок өч айдан арта алмый.

Гражданнар җыенының карарларын үтәү

4.7. Җыенда кабул ителгән карарлар торак пункт территориясендә мәҗбүри төстә үтәлергә тиешләр һәм нинди дә булса дәүләт хакимияте органнарының, аларның вазыйфаи затларының яки җирле үзидарә органнарының раславына мохтаҗ түгелләр.

4.8. Җыенда кабул ителгән карарларны үтәмәү закон нигезендә җаваплылыкка тартуга сәбәп булып тора.

Алексеевск муниципаль районының
Урман Асты Шонталасы авыл җирлеге башлыгы,
Совет рәисе **А.Ә. Җиһаншин**